

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 73.

V Ljubljani, v soboto 30. marca 1895.

Letnik XXIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slovenca“.

Vsemogočni meč.

Nemški cesar je z velikim šumom hitel dne 26. marca v saški log pozdravljat Bizmarka k njegovi osemdesetletnici. Vlada, ki je pred leti spoznal, da z Bizmarkom kot kancelerjem ne more uspešno vladati svojih podložnih, ter ga zato nemilostno odslovil, pozabil je sedaj na vse to, razgnjevil se nad državnim zborom, čegar večina je sedaj še istih mislij kakor je bil on nekdanj, ter demonstrativno šel s sijajnim spremstvom čestitat svojemu odstavljenemu kancelerju.

Da je nemški vladar vsikdar zelo gostobeseden, pokazal je tudi pri tej priliki in da vselej tudi ni srečen v svojih izrazih, zato je tudi njegov odgovor pred Bizmarkom dokaz.

V znamenje svoje kraljeve hvaležnosti izročil je namreč nemški cesar Bizmarku ob tej priliki krasen meč ter v svojem nagovoru rekel: Nisem mogel najti bolj primerne darila, kakor meč, ki je naj-

plemenitejšo orožje Germanov, simbol onega orodja, katero ste vi mojemu pokojnemu staremu očetu pomagali kovati, brusiti in tudi sukati, simbol one delavne dobe, katere kit sta bila kri in železo, ono sredstvo, ki nikdar ne odpove in ki v rokah kraljev in knezov, ako treba, tudi v notranjem ohraniskupnost domovini, kakor je nekdanj na zunaj doseglo zjedinjenje.

Tak slavospev meču je pač najprimernejši v dobi — militarizma. Kar je tukaj nemški vladar povedal v nekakem pesniškem vzletu, to moderne države že davno in dejanju kruto izvršujejo.

Meč je simbol dobe, katero kot kit spajata kri in železo, meč je sredstvo, ki nikoli ne odpove! S tema stavkoma je označena naša doba vladajočega militarizma, ki namestu krščanske pravičnosti snuje moderne države na podlagi zakona: Moč je hujša nego pravica! — Po tem geslu zjedinila se je Italija, po istem geslu pozneje Nemčija, to geslo v večji in manjši meri vlada povsod v modernem javnem življenju, koder se je odstranil križ in na njegovo mesto postavil meč.

In vender kit, ki ga tvori kri in železo, odneha, vender meč, katerega vsemogočnosti se glasi nemškega cesarja slavospev, odpoveduje uprav v nemški državi. Dejanske razmere v Nemčiji so v popolnem nasprotju s krilatimi besedami cesarja Viljema II.

Ni se še namreč obhajala prva petindvajsetletnica, odkar je meč s kitom železa in krvi pod vodstvom kovača Bismarcka zjedinil nemško državo in že mora uprav v tem svojem ugovoru priznati nemški cesar sam, da v notranjem cesarstvu ni tako, kakor bi moralo biti, in da meč se bo tudi za vredbo notranjih razmer skazal močnega dovolj.

To pa je ravno, o čemer imamo mi opravičene dvome. Pest še nikoli ni blagodejno urejevala razmer mej vladarji in podložniki, bila je le postransko

sredstvo, da se je zatrla, kar je bilo neozdravljivega, toda z mečem se še ni nikoli zidalo ni gmotno ni duševno blagostanje, zato treba družega orodja. — Zato se čudimo, da Viljem II., ki vojakom novincem tako rad priporoča, naj ne pozabijo, da so krščanski vojaki, tudi nasproti vojaku-generalu Bismarcku ni povdaril svojega krščanskega stališča, marveč izrazil besede, ki bi pač paganu delale čast, a se kaj slabo slišijo iz ust krščanskega vladarja.

Dokler bodo taki pojmi o vladanju in o podlagi, na katero se gradi sreča in zadovoljnost kraljev in podložnih, prevladovali v krogih mogotcev, dotlej je nemogoče pričakovati lepših časov za človeštvo. Ne meču, simbolu človeške surovosti, marveč križu, simbolu človeškega duševnega prerodenja velja človeštva slavospev! Et nunc reges intelligite!

Framasonska besnost.

Ta dni je zbolel rimski mestni odbornik framason Rinaldo Roseo. Njegovi zloveči tovariši so brž obstražili hišo in njegovo stanovanje, da bi mu ubranili duhovnika. Ko je že umiral, je bolnikova sestra na vso moč prosila, naj vsaj sedaj dovolijo, da pride duhovnik in ga mazili s svetim oljem, toda surovo so ji odbili ljubeznjivo prošnjo. Roseo je umrl brez — verske utehe. Ko so ga peljali pokopat, se je pa zgodilo še gorje. Po želji njegovih sorodnikov je imel mrlški voz — križ na vrhu. To je tako razkačilo framasonsko druhal, da je jela po ulici kričati in razsajati; slišala so se satanska bogokletstva in nekateri besneči božji sovražniki so celó privlekli lestvico, da bi po nji dospeli do križa na vozu in ga odtrgali. Tu so še le posegli karabinci vmes in preprečili nesramno onečaščenje mrlškega voza. Toda framasoni se niso dali ugnati. V peklenški strasti so pridrli v rajnikovo stanovanje in so tam z grožnjami in surovostmi izsilili od njegovih so-

LISTEK

Po jadranskem morji. *)

Sedim na samotnem otoku Lošinu vrh tvrđnjavskih razvalin, katero tvrđnjavo je baje zgradil Napoleon.

Tu stojé samo še ostanki stolpa, a tudi ti se bodo skoro razrušili z okroglimi stopnicami znotraj, kajti nekdanjo tvrđnjavo imajo drugi Lošinjeci za nekak lom. Toda s teh razvalin radujem se pogleda, ki nima tekmeča. Pred menoj, deloma za menoj širo morje v treh raznih zalivih. V ozadji popenja se Monte Ossero kot bivši ognjenik. Pod seboj vidim pristan sv. Martina s cerkvijo istega imena in grobiščem. Za menoj leži mesto Mali Lošinj.

Dolgo sem sedel tu sredi razvalin s svojim spremljevalcem, mladim duhovnikom s slovenske Štirské, čegar kosti sedaj počivajo vže v Egiptu nisva se mogla dosti nagledati te panorame.

Razen divnega razgleda bil je ta kraj pust; otok pohojevajo plučni bolniki. Z velikim trdom gradijo si otočani male vrtove, in njih zidovje je proti viharju do pet črevljev debelo, da ne bi burja z dež-

jem odnesla prsti. Seveda je bil otok v srednjem veku otok, kakor nedvojbeno i drugi kvarmerski otoki, zaraščen z gozdi, otočani so se živili z živino-rejo in lesno trgovino. Toda Benečani so posekali gozde, in ostale so puste goličave, sam kras, katerega sedaj z velikim drdom pogozdujejo.

Mestece Veliki Lošinj, katero sva opazala z najine tordnjave, ima pusto okolico kakor Mali Lošinj. Še jeden pogled na dražestno morje okolu nas, na krasni pristan, na goro Učko in na oddaljeno pogorje Velebiča — in iz nova korakava navzdol proti mestu. Kreneva proti stolni cerkvi poklonit se Odršeniku. Posebnih znamenitostij nisva našla ondu, samo nekaj nama je bilo napadno po vseh cerkvah, namreč: velikanski, pestri solnčnik, ki je bil zasajen pred altarjem in rabi mesto baldahina, ko gredó obhajati bolnika. S cerkvene terase zrla sva zopet na gručo hiš in osobito na krasni pristan. Tu sem videl datlove palme tako košate in krasne, kakoršnih ni v Opatiji. Tudi drevesa, na katerih rasto rožiči videl sem tu v prvič.

Otočani so name učinili dokaj prijeten vtis, v kolikor sem občeval z njimi. Ne da se utajiti, da so do tujcev uljudni in postrežljivi. Posebno pozornost najino je vzbujalo nekoliko deklic v prelepi narodni noši.

Zvečer pred Nebohom Gospodovim poslovia

sva se z Lošinom, obiskavši še pred odhodom cerkvice na nabrežji, kjer se je baš vršila majnikova slavnost. Hotela sva potovanje priporočiti varstvu zvezde morske. Neobično naju je ganil rožni venec, katerega so verniki peli v cerkvi hrvaški: peli, pravim, kajti baš to petje naju je zvalo semkaj. Domnevala sva, da čujeva psalme milozvočne.

Ave maris stella! Pod zaščito Matere božje stopili smo na parobrod ter pluli proti Dalmaciji. Na levo širo morje, na desno mali otok Asinello. Hkrati zatone solnce v morje in zvezde v polni svoji krasoti leskečejo na obzorji. Parobrod vstavlja za seboj dolgo črto in razplunkano morje leskeče in se peni. Noč je bila tako tiha, veličajna, kakersno le redko dožijemo na morji, tako krasna, da nihče ni hotel v kajito k počitku. Slično noč dožil sem pred mnogo, mnogo leti v irskem morji. Kakor tedaj, isto tako se sedaj pojavlja sem terti v daljavi kak svetilnik, zablisne in zopet zgine v tmni obali med otoki.

Kakor tedaj, isto tako se je sedaj oglašala v srcih naših hvala Stvarniku, ki je stvaril zemljo in morje, in najzvišenejše: dušo človeško, ki vlada nad zemljo in morjem.

Blížala se je polnoč, ko opazam luči, in število se je vedno bolj množilo. Vedno jasneje in razločnejše pojavljajo se v nočni tmni. Bil je to Zader, stolno mesto Dalmacije. Kratko pred polnočjo pri-

*) Posnetek iz knjige „Eine Fahrt an die Adria“, spisal Bern. Lesker, župnik v Mörlenbrahu na Hesenskem.

3/4 6 m. m. 2

rodnikov dovoljenje, da smejo odstraniti križ. — Demonična tolpa je ploskala, ko se je to zgodilo. — Znamenje sv. križa se je torej v večnem mestu, ki mu je jedino križ rešil obstanek, javno sramotilo.

Taki dogodki nam vnebovpijoče pojasnjujejo bolestne tožbe sv. očeta, pričajo nam pa tudi že tolikrat dokazani demonični značaj framasonske tolpe. Hladnokrvnosti, s katero so tudi katoliški poslanci pripustili, da se je v naši zbornici odstranila iz kazenskega zakonika določba glede skrivnih družb, so taki pojavi pekoče očitane. Bog daj, da bi kaj pomagali in da bi se v napačni popustnosti ne pripravljal pot takim dogodkom tudi v naši domovini.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. marca.

V *državnem zboru* je bila v četrtek o začetnem proračunu prav živahna debata. Znani Menger se je v imenu liberalcev odločno izrekel proti celjski gimnaziji. To kaže, da bodo burni prizori povodom razprave o prispevku za celjsko gimnazijo. Vender pa je stvar že dogovorjena za kulisami. Za dotični znesek bodo glasovali konservativni klub in Cehi, gotovo tudi večina poljskega kluba; nemški liberalci se bodo deloma odstranili, levo krilo bo glasovalo proti celjski gimnaziji. Antisemitje bodo z ozirom na nemške nacijonalce in dunajske razmere glasovali z liberalci. Posebno obsirno je govoril dr. Lueger ter označeval posamezne ministre; najbolj je prijemal naučnega ministra, češ, da svojim sorodnikom pomaga do boljših služb. Govor je vzbudil pri njegovih pristaših burno pohvalo, pri nasprotnikih seveda glasne ugovore. Morda je Lueger kot ljudski govornik tu in tam pretiraval, a pomisliti treba, da je govoril kot generalni govornik opozicije, ki uporablja vse slabe strani svojega nasprotnika, da ga vrže iz sedla. Poslanec Robič je v imenu Slovencev v konservativnem klubu izjavil, da Slovenci načeloma ne nasprotujejo vladi, in da bi bila ogromna večina slovenskega prebivalstva odkrito in pošteno na vladni strani, ako bi se vlada v resnici ozirala na kulturne in gospodarske potrebe na Slovenskem.

Iz *Građca* se poroča „Politiki“, da je mestni zastop v sredo v tajni seji z 32 od 44 glasov sklenil, na čast Bismarcku zasaditi spominski hrast. Bismarckovci so tudi sklenili, da mora župan na Bismarckovem komersu govoriti, akoravno sta ugovarjala oba podžupana. Nemško-nacijonalni listi molče o tem sklepu prusofilskih graških mestnih očetov.

Dopisovanje mej Rimom in Peterburgom. Iz Rima prinaša „il Popolo“ z dne 27. t. m. to-le poročilo: „Brzjovke mej Vatikanom in ruskim dvorom so te dni jako pogostne; tičejo se pomiloščenja, ki je je car Nikolaj II. dovolil nekaterim poljskim duhovnikom. Zagotavlja se, da so iz Rusije došla sv. Očetu pisma, ki ga osrčujejo, naj nadaljuje svoje delo glede zjedinenja vzhodnih cerkva z Rimom. Govori se tudi, da je car sam pisal papežu pismo“.

V *Makedoniji* utagnejo s časom nastati resni nemiri, ako vevlasti ne storé pri turški vladi

resnih korakov, da prične s potrebnimi reformami. Posebna nevarnost tiči v tem, da so razne narodnosti na balkanskem polutoku v vednem prepiru zaradi narodnostne meje, in iz teh prepirav se lahko izcimijo krvavi spopadi in nova vojska.

Kanitzjev predlog sicer ni bil dne 28. t. m. na dnevnem redu v pruski zbornici, vendar je uporabil konservativec Mendel priliko neke interpelacije, da se je spravil nad vlado in ji očital, zakaj tako silno odganja ta kmetijstvu tako važni predlog. Kmetijski minister Hammerstein je odgovoril, da nasprotujejo predloge sedanjim trgovskim pogodbam; da pa vlada tudi nikakor noče podražiti revežem kruha. — S predlogom torej razven neplodnega šuma ne bo nič.

Ruski listi jako hladno pišejo o Bismarcku in njemu na čast prirejenih slavnostih. Tako omenja „St. P. Ztg.“, da je cesar Viljem hotel ublažiti Bismarckovo nevoljo zaradi odpuščenja iz službe. V Friedrichsruhe se je sicer napravila sprava, toda v državi med prebivalstvom se širi nezadovoljnost.

Ruski časnikarji so poslali ta mesec prošnjo carju, naj izpremeni tiskovni zakon. Podpisanih je 90, mej njimi več znamenitih pisateljev (Spasovič, Bilbasov, Grigorovič in dr.). Vrhovna tiskovna uprava sedaj vedno nagaja časnikarjem in jih preganja. Sedaj je prepovedano pisati o koleri, drugič o propadu kake zavarovalne banke, in tako se zamaše usta časniku, kedarkoli se zljubi kakemu ministru. Proti ministru notranjih zadev se ne sme reči sploh nobena beseda. Zato prosijo časnikarji, naj jih osvobodí car hudega nasilstva vrhovnega tiskovnega sveta, da ne bo treba izdajatelju lista moledovati pri tem svetu, marveč bo zadostovalo, če se podjetje naznani, in da bo tisek svoboden. Sodi se da bo car vsaj nekoliko ugodil ti prošnji, ker je ravno zadnji čas pokazal, kako nujna se mu zdi javnost in da ne mara skrivnostno skrivati svojih sklepov. Bogočastni minister Deljanov je namreč te dni razposlal okrožnico, v kateri naroča, da se morajo carjeve opazke pri poročilih o šolstvu in vzgoji iz posamnih takoj priobčiti. — S tem se tudi sklada skrb carjeva za javne knjižnice; vzlasti v Sibiriji jih na vso moč podpira. Mnogo knjigo je že daroval iz svoje vlastne knjižnice. Jedno tako opazko, ki priča o dobrem srcu carjevem je pripisal poročilu moskovskega gubernatorja: „Deželni načelniki morajo kazati prisrčnost pri izvrševanju svojih dolžnostij“.

Kraljica Viktorija — katoličanka?

Iz Londona prinaša rimski Messaggero to-le brzjovko: „Mej protestanti vlada nekak nemir, ker se boje, da ne bi bila prestopila kraljica Viktorija h katoličanstvu. V resnici se cpaža, da gre ona vsako leto o velikonočnem času na evropski kontinent. Sedanje njeno potovanje se naravnost pripisuje temu, da hoče izven Angleške opraviti svojo katoliško velikonočno dolžnost, da bi je ne opazovali“. Ta glas se je že večkrat pojavil. Mnogokrat se je že pripovedovalo, da Viktorija obiskuje, kedar biva izven Angleške katoliško božjo službo in da je zelo nagnena katoličanstvu. Zgodovina našega veka nam

pripoveduje o blagem carju Aleksandru, da se je tudi skrivaj vrnil v pravo cerkev. Gotovosti o kraljici Viktoriji nimamo, toda to je gotovo, da božji Odrašenik podpira svojega namestnika na zemlji, ki se uprav sedaj posebno trudi, da bi že skoro prišel čas, ko bo en pastir in ena čreda.

Giolitti je tožen v 15 stvarih, mej drugim, da je razžalil Crispija dne 11. decembra 1894, ga obrekoval, razžalil Crispijevo ženo, prilastil si njene zasebne papirje, prestopil pisemsko skrivnost, prilastil si listine v ministerstvu notranjih zadev, zlorabil svojo oblast kot minister in ne izpolnoval svojih dolžnostij. Kakor je znano, se je Giolitti pritožil na najvišje sodišče, da zanj niso pristojna navadna sodišča. Sodišče se bo v tem oziru izjavilo še le dne 17. aprila. Giolitti toži Crispija in Crispi Giolittija goljufije in podkupljivosti. Če se drugega tudi ne bo še tako kmalu izvedelo, to je gotovo, da koder se ministri tožijo mej seboj kot obrekovalci in hinavski sebičneži, tam ni mnogo zdravega več.

Cerkveni letopis.

Okrožnica svetega očeta Leona XIII. škofom v Zveznih državah severne Amerike.

(Dalje).

Višja učilišča.

Nikdar nismo zanemarjali Svoje dolžnosti ter katoličanstvo v Vaši domovini, kolikor so dopuščale okoliščine, vedno skušali ohraniti in krepkeje utrditi. Iz tega vzroka Nam je bilo zlasti dvoje na srcu, kakor Vam je znano: pospeševanje znanosti in popolno urejenje cerkvene uprave. Dasi je bilo namreč več, in sicer izvrstnih vseučilišč, vendar se nam je zdelo primerno, da bi imeli tudi kako vseučilišče, ki bi bilo ustanovljeno od apostolske oblasti in bi dobilo od Nas vse svoje pravice; na tem bi katoliški učitelji poučevali ukaželjne mladeniče s početka v modroslovju in bogoslovju, pozneje pa, kadar bi pripuščal čas in okoliščine tudi v ostalih strokah, zlasti v onih, ki so se razvile in izpopolnile v našem stoletju. Zakaj nedostatno je izobražen, kdor ne pozna novejših ved. Saj morajo v duševnem tekmovanju, ko je sama na sebi hvale in časti vredna ukaželjnost tako splošna, katoličani biti prvi, ne za drugimi hoditi; zato pa se morajo oborožiti z znanostjo, bistroumno iskati resnico in kolikor mogoče vsestransko preiskovati naravo. Prav isto je cerkev vedno želela in zato, kolikor je le mogla, pomagala, da so se razširile meje znanja. Ustanovili smo torej s pismom na Vas, častiti bratje, dne 7. marca 1889 mladini, ki hrepeni po višji izobrazbi, visoke šole v glavnem mestu Washingtonu, katero mesto ste Vi sami v veliki večini izbrali kot najprimernejše za znanstveno šolanje. Ko smo o tem predmetu poročali v konzistoriju (30. decembra 1889) Svojim častitim bratom kardinalom svete rimske Cerkve, izjavili smo, da je Naša volja, naj velja kot zakon na onem višjem učilišču pravilo: Izobrazbo in učenost je združevati z nepokvarjeno vero in mlade može je poučevati prav tako v verstvu, kakor v vseučilišnih strokah. Zato smo določili, da imajo nad učnim redom in dijaško disciplino paziti škofje v Zveznih državah, nadškofa baltimorskega pa imenovali kancelarjem.

Začetek je bil z božjo pomočjo prav srečen. Zakaj, ko ste obhajali stoletnico, odkar je urejena hijerarhija pri Vas, bila so vpricho našega poslanca srečno pričeta bogoslovna predavanja, in od tedaj predavajo bogoslovje, kakor vemo, veljavni može, v katerih je združena nadarjenost in učenost z odlično zvestobo in udanostjo do svete Stolice. In pred nedavnim časom smo zvedeli, da je sezidala darežljivost nekega pobožnega duhovnika popolnoma novo učno poslopje, katero bode duhovni in svetni mladini jednako ustrezalo. Upamo, da se bodo nad tem možem zgledovali njegovi sodržavljani, zakaj ni Nam neznan značaj Američanov. Tudi tega ne smejo prezreti, da bode vse, kar darujejo v ta namen, obilno povrnjeno, ker podpirajo nenavadno, znamenito, obče koristno napravo.

Obče je znano, koliko učenost in plemenito omiko so po vsi Evropi razlivala taka vseučilišča, katera je rimska Cerkev v raznih časih ali iz lastnega nagiba ustanovila, ali po ustanovitvi odobrila in s postavnimi določbami povzdignila. In kar tiče sedanjosti, je dovolj, ako že o drugih molčimo, da omenimo le lovanjsko vseučilišče, ki je Belgiji v vedno večjo srečo in slavo. Jednako veliko koristiti utegne vseučilišče v Washingtonu, ako bodo le — o čemer pa ne dvomimo — učitelji in učenci po-

stali smo k bregu. Razdrapan deček, čakaje parobroda, da si zasluži nekoliko krajcarjev, bil nam je kažipot po ozkih ulicah, in skoro se nastanimo v Grand hotelu, kjer smo vzlic vročini dobro spali.

Mesto je skoro obkoljeno povsem od morja. Bilo je prej trdnjava, zdaj so pa utrdbe premenjene v lepe nasade. Mestno lice proti morji je krasno, v obče pa mesto glede na dražestno okolico in lagodnejšo lego nadkriljujejo mnoga druga mesta ob Jadranskem morji.

Zanimiv je Zader zbok svojih ozkih in dolzih ulic s prelepimi starodavnimi stavbami. Kedor želi videti slikovito narodno nošo, potuj v Zader, opazaj vrle in ponosne postave Dalmatincev, šetajoče ob nedeljah po ulicah. Dospeli smo semkaj baš v ugodno dobo. Jako slikovit je tudi prizor na zeliščinem trgu (Piazza del Erbe), kajti vzlic prazniku bil je tu pravcati semenj.

Na tleh so sedeli može in žene v pestrih oblekah, ponekod tudi v dolgih platnenih haljinah, prodavaje vsakeršne reči: zelenjavo, ovočje, ribe, meso in jance, a vsem prodajalkam bilo je znati v obličju ubadanje in trud za vsakdanji kruh, kajti tudi v Dalmaciji prenašajo žene mestu mož težka bremena. Tu so se gnjetle ali stale kupujoče služkinje in žene, elegantne gospe in gospodje, katoliški duhovniki v

talarnu in na glavi široki klobuk, grški popi, frančiškani in vojaki. Dolgo smo stali tu in občudovali te tolpe.

Vse drugo lice imele so pa ulice zaderske, ko je nastal hladni večer in pihljaj sveži vetrič sem od morja. Ulice je oživel osobito elegantni svet, mnogo častnikov z damami. Mej šetaleci pojavljali so se dolgi talari katoliških in pravoslavnih duhovnikov in slikovita noša krepkih Dalmatincev. Popi odlikovali so se pred katoliškimi duhovniki po modrem cingulu, kar jim podeljuje nekako elegantno uglednost.

Toda vzlic vsemu, česar sem videl novega in krasnega, je veselje moje kalilo neposvečevanje praznika. Docela seveda se ne more to na jugu odpraviti kupčija in trg, n. pr. ribe in meso bi ne ostale sveže, ko bi se morale kupiti dan pred praznikom. Iz tega pa še ne sledi, da sta morda vera in versko čustvo v Dalmaciji na nizki stopinji. Ni ga skoro naroda, katerega bi tako globoko prešinjal verski čut kakor baš dalmatinske Slovane. Nedvojbeno imajo južni Slovani in osobito Dalmatinci še veliko bodočnost, ako ne bode liberalizem, zlasti pa narodnostni prepiri odtujili tega plemenitega naroda viru prave vere! — Tako piše Nemec hesenski župnik Lesker o južnih Slovanih.

A. S.

služni Našim ukazom ter odstranivši vse strankarske težnje, pridobili si ljubezen ljudstva in duhovščine.

Priporočamo pri tej priliki, častiti bratje, Vaši ljubezni in darežljivosti ljudstva rimski kolegiji za vzgojevanje klerikov iz severne Amerike, kateri je Naš prednik Pij IX. ustanovil in smo ga Mi s pismom 25. oktobra 1884 primerno uravnali; tem bolj priporočamo ta kolegijo, ker uspehi niso varali naših nad. Vi sami ste priče, da je odgojil zavod, dasi obstoji le malo časa, že marsikaterga dobrega duhovnika, med katerimi tudi takih mož ni nedostajalo, ki so se odlikovali v kreposti in učenosti ter dosegli najvišja dostojanstva. Zato vsekakor mislimo, da prav storite, ako pošiljate tudi še nadalje izbrane mlade moške sèm, ter jih tukaj vzgajate za službo v cerkvi; zakaj zaklade duha in kreposti srca, katere si bodo pridobili v mestu Rimu, bodo pozneje v domovini obračali v občni prid. (Dalje sledi.)

Katoliška hierarhija.

Nedavno je izšlo izvestje o „katol. hierarhiji“. Iz tega izvestja razvidimo, da je sedaj 62 kardinalov, kakor leta 1894, ker je v prejšnjem letu umrlo več kardinalov. Stari so bili 63, 64, 68, 76, 77 in 86 let. V svetem kardinalskem kolegiju je najstarejši kardinal-dijakon Mertel, ki je spolnil 89. leto starosti, 6 kardinalov je starih nad 80 let, 18 kardinalov 70 do 80 let, 24 od 60 do 70, 11 od 50 do 60, a najmanj je starih 50 let. V svetem kardinalskem zboru je sedaj najmlajši kardinal-nadškof Svampa v Bolonji, ki je star 44 let.

V svetem zboru so posamezne dežele tako zastopane: Laška ima 34. Nemčija in Avstro-Ogerska po 6, Portugalska in Angleška po 2, Belgija, Avstralija, Kanada in Združene države v Severni Ameriki po 1 kardinala. Od teh stanuje v Rimu 25 kardinalov, med njimi 4 Nemci. Drugih 37 kardinalov upravlja svoje škofije v navedenih deželah. Izmed kardinalov je 6 benediktincev, 2 dominikanca in 3 jezuiti, po 1 frančiškan, kapucin, barnabit in oratorijane.

Hierarhičnih naslovov v katoliški cerkvi je: a) v svetem zboru: suburbikalnih (obcestnih) škofij 6, naslovnih cerkva za kardinale-duhovnike 53, diaconij 16. Skupno 75. — b) Patrijarhatov: latinskega obreda 8, orijentalnega obreda 5. Skupno 13. — c) Nadškofij latinskega obreda, ki so v neposredni zvezi s svetim sedežem, 19, metropolitanih 154; nadškofij orijentalnega obreda: metropolitanih armenskega obreda 1, grško-rumunskega 1, grško-rusinskega 1; nadškofij, ki so podložne patrijarhatom: armenskega obreda 1, grško-melhitskega 3, sirskega 3, sirsko-kaldejskega 2, sirsko-maronitskega 6. Skupno 191 nadškofij. — d) Škofij latinskega obreda, ki so neposredno podložne svetemu sedežu, je 85, sufraganskih (pomočnih) v cerkveni državi 626; škofij orijentalnega obreda, ki so neposredno podvržene svetemu sedežu, in sicer grško-rusinskega obreda 6, sufraganskih je v cerkveni državi: grško-rumunskega obreda 3, grško-rusinskega 6; škofij, ki so podložne patrijarhatom, je: armenskega obreda 16, grško-melhitskega 8, sirskega 5, sirsko-kaldejskega 10, sirsko-maronitskega 2. Skupno je 763 škofij.

Razven teh je 17 samostojnih prelatur, ki ne pripadajo nobeni škofiji (nullius dioceseos). Skupno je hierarhičnih naslovov 1059. Zasedenih je samo 979 mest, 80 jih je za sedaj nepopolnjenih. Razven tega ima katoliška hierarhija še 332 naslovnih nadškofov in škofov, ki so se odpovedali svojim škofijam. Naslovni škofje so posvečeni in umeščeni na one škofije, katere je odpravila turška vlada v svojih pokrajinah. Mnogi izmed teh cerkvenih dostojanstvenikov so nameščeni tudi kot papeževi nunciji na raznih dvorih ali kot višji uradniki pri svetem sedežu, ali kot pomožni škofje v ogromnih škofijah, ali kot pomočniki pri obolelih škofih, a večina je v misijonskih pokrajinah. Ogromno polje katoliških misijonov, v katerih še ni uvedena redna cerkvena uprava, je razdeljeno na 8 apostolskih poslaništev, 122 apostolskih namestništev in 41 apostolskih prefektur (nadzorništev). Apostolski poslanci in naslovni nadškofje so tako rekoč metropolitani dotičnih pokrajin. Apostolski namestniki so naslovni škofje, ki izvršujejo škofovsko oblast v od svetega očeta določenih krajih. Apostolski prefekti (nadzorniki) so svetni duhovniki, ki so predstojniki misijonskim pokrajinam z malo verniki.

Kako je napredovala katoliška hierarhija za vlade Leona XIII., najjasneje kažejo sledeče številke: Osnova je namreč 1 patrijarhat in 13 novih

nadškofij; 16 škofij je povzdignil v čast nadškofij; potem je osnoval 85 novih škofij, 2 opatiji s škofovskim pravomočjem, 2 apostolskih poslaništev in 43 apostolskih namestništev. Dve apostolski prefekturi je povzdignil v čast namestniško, a 22 prefektur je napravil novih.

Glasba.

Godbeni večer.

Ptuj, 28. marca 1895.

Kakor znano, se je vršil v čitalniški dvorani dne 17. marca t. l. komorno-godbeni večer. Menda mi bode dovoljeno, z ozirom na to, ker so gospodje koncertisti Fr. Serajnik, Dom. Serajnik, Fr. Treven, J. Ilešič, Jos. Kitak in gg. koncertistinja Ant. in M. Štupca prvič s svojim nastopom pokazali, kaj da zamore vztrajnost in naidušenost do umetnosti, spregovoriti nekaj stavkov njim v spodbudo k nadaljnjemu učenju, čitateljem pa v znamenje, da Ptuj ne zaostaja na glasbenem polju, akoravno ga obdaja neko dremotno stanje.

Prva točka: Mendelssohn: Quintetto B-dur.

Pokazali so se goslisti in cellisti, da so večši spraviti ves umetniški duh skladatelja v uho in srce poslušalcev; najbolj odlikovale so se prve gosli (gospod Fr. Serajnik) s tem, ker se je melodija z neko lahkoto in neprisiljeno izražala. Vijola (g. Treven) je svoje imitatorične stavke prav dobro posnemala. Trijole posameznih kakor skupno so se izvrstno odlikovale; posebno je naredilo učinek na poslušalca to, ko so spremljali drugi goslisti in cellisti prve gosli tremolando.

Prvi oddelek imel je tempo: Allegro - vivace. Dobro so umevali pravi tempo in sploh izvajali glasove gosli izvrstno, kajti niti najmanjšega pregreška nisi opazil v igranju. Med vsemi je pa prekosilo vse precizno naraščanje in pojevanje tonov. Čudil sem se tolikej izurjenosti v tem, ker le virtuoz se dosedaj tako igrati slišal crescendo in decrescendo. Tudi pp je bil fino izpeljan in ff s polnim afektom dovršen. Prve gosli so ihtenje in iskrene želje po neki stvari dobro proizvajale.

Drugi oddelek je imel tempo: Andante-scherzando. Tu se je mogel človek nehoté sam pri sebi smejeti, ako je dobro opazoval oponašanje instrumentov; komaj so prve gosli kaj povedale, so se že druge oglasile, posnemajoč taisto melodijo v dominantu, in za tem je še prihitela viola ter se s svojim zamolklo-bahatim tonom norčevala; komaj se oddahnejo drugi, že priskoči cello in vsem skupaj prav resno zagode svoje mnenje v par taktih, potem pa še vsi skupaj šepetajo, se kregajo in nazadnje v čudnih disonančnih akordih jeden drugega držijo tako, da s svojim krivim izvedom uho poslušalca popolnoma očarajo ter kmalu s prav ličnim razvezom zadostijo ušesu.

Drugi oddelek Adagio e lento so začeli igrati v prav počasnem mol-ovem načinu; izražena je bila z njim neka tuga i žalost; otožnost je sijala in ihtela v prvih goslih, katere so s sočutjem in pomilovanjem spremljali drugi instrumenti; vse se je vršilo v pojemajoči in zdihujoči obliki. Spomnil sem se na ihtenje in trpljenje naroda, ki mora prenašati toliko krivic; ko pa so se instrumenti gosli in viola izkopali — iz počasnega, otožnega mola v krasno in veličastno doneči dur in se tam še med seboj nekoliko časa veselili (kar je na občinstvo velik utisek povzročilo) je še cello naznanilo skrivnostno-milim tonom, da nam sije boljša bodočnost.

Druga točka je bila: Kaan, podoknica za cello in glasovir. Cello je igral g. D. Serajnik; pokazal je s svojim nastopom, da vrlo dobro napreduje v učenju ter da ima za ta instrument neko posebno nagnjenje. Spremljala ga je na glasoviru g. Tončka Štupca; tudi ona je pokazala, kakor že večkrat, tudi sedaj, da je izurjena in da se vedno veliko vadi.

Kdor pozna le malo slovansko glasbeno literaturo, znan mu mora biti velikan na polju glasbe, Čeh Smetana. Dalo bi se veliko pisati o tej točki; že znamenje časomera: Allegro vivo apasionato nam predočuje, da je živel skladatelj v nekih bolj tužnih razmerah.

V resnem mol-u so se spreminjale in jedna za drugo nastopale različne imitatorične podobe priprostega otročjega življenja; iz mnogokratnega pianissima se je spoznala naivnost otročja, katera se je pomikala proti mladeniški dobi z mezzo-forte in z nežnimi zmanjšanimi in dominantnimi septakordi.

Sedaj pa nastopi, oglasivši se cello z rezkim in zategnjenim tonom, moška doba, katera nam je celi

čas predstavljala trpljenje in trud zemljanov. Vedno se vrsteče ponavljanje prvih gosel in mnogi trdo in dvakratzmanjšani trizvoki so se trdno držali in ustavljali zapeljivosti prvih gosel ter se po svojem potu razvezavali v znamenje, da se ni potreba vedno ravnati po volji drugih ali, krajše rečeno, treba ni tako plesati, kakor drugi godejo.

Pri tej točki moram omeniti lepo predavanje, pravo poudarjanje takta in pravilno postopanje sekvence in izvrstno razvezavanje disonančnih akordov. Kako milo je bilo poslušati nedolžno prijateljsko pogovarjanje, vzdihni viole, spremljani brez omilovanja gosel, so nam kazali, kako malo malo se svet zmeni za posameznika. Cello je tožilo, kako neusmiljeni in brezsrčni so nekaterniki.

Z tolažbe polnim veseljem in z neizrečeno prijetno milino podali so se v e-dur, kjer je srce in uho zopet našlo zadostitev. Iz celega komada pa je vil duh pristne slovanske godbe. Resnica, da se takoj spozna slovanska godba od druge, ne da bi bilo treba znati ime skladatelja.

Četrta točka: Dvořák; koncert za gosli in glasovir. Gosli igral je v popolno zadovoljnost gospod Fr. Serajnik, spremljala ga je pa dovršeno g. Mici Štupca.

Peta točka: Haydn: Iz sedmih zadnjih besed Kristusovih. (Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj.) Težko smo pričakovali to točko; željan sem bil, slišati ta oddelek skladbe.

Z veliko pazljivostjo sem poslušal prve gosli, katere so posnemale besede, oziroma Kristusa. Prve gosli so vedno zdihujoče in z neko otožno milobo izražale s svojim postopanjem bolečine Kristusa, ki je visel na križu med dvema razbojnikoma. S poudarjanjem in s pizzicato so drugi instrumenti zasmehovali visečega — Boga, rekoč: Drugim je pomagal, sam sebi pa ne more. Po celem životu moral je človeka mraz prehajati, ako se je vtopil z vso mislijo v harmonijo in v pomen besed. Kako izvrstno so prednašali, se ne da popisati. Iz večkratnih jednoličnih sekvence spoznal si, kako zadovoljno je trpel vse bolečine; iz vrstečih se prehodov v dur in zopet nazaj v mol si lahko poznal, kako milo je pogledaval mater svojo pod križem, ki je zdihovala in gledala svojega ljubega sina po nedolžnem viseti. Viola kazala je s svojo melodijozno arijo Marijo v veliki žalosti, katerej so prve gosli v nekaterih odstavkih odgovarjale.

Začeli so mu pešati udi in zapuščale se ga telesne moči; izročil je skrbno svojo mater Janezu, da naj jo on varuje ter svoje smrtne vzdihljeje pošiljal proti nebeškemu očetu svojemu, kar se oglasita poleg njega viseča razbojnika (cello in druge gosli). Gospod cellist je izborno prednašal svojo osornost v zbadljivih figuracijah obnašanje levega razbojnika. Z dobro izraženim staccato ga je preklinjal, češ: „ako si ti Kristus, pomagaj nama in sam sebi!“, nasproti ga je desni (druge gosli) svaril proseč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v raj.“ Prav izvrstno je bilo slišati, kako so druge gosli svarile cello, rekoč: „midva po pravici trpiva“, potem pa se v trijolah zatekle k Kristusu s prošnjo ter v srce segajočih trizvokih in dominantnih septakordih prošnjo zaključile. Resnobno je bilo poslušati druge gosli, katere je prvi goslist vedno bolj piano spremljal in poslušal njih prošnje, ko pa so bilo uslišane, zahvalijo se mu z naglašujočo arijo ter naposled vsi skupaj z mirnim igranjem in pojemajočim izražanjem zaključijo.

Šesta točka: Donizetti: Trio za glasovir, cello in gosli, kakor so vse druge točke izborno dovršili, tako se je zgodilo tudi tu.

Kakor sploh v obče, so sedaj koncertisti kazali spretnost v igranju; vezanje jim je prav gladko teklo, kontrapunktični odlomki so se jeden od drugega jako dobro razločevali.

Zeleti bi bilo in priporočiti se moramo gg. koncertistom, da nas bodo kmalu s svojim nastopom presenetili in nas tako zabavali z najlepšo in najmilejšo umetnijo družili k skupnemu delovanju za mili naš narod. Kakor veseli mene in druge prijetna godba, tako me pečejo v srce, in mislim ne le mene, temveč tudi druge, čudne razmere med tukajšnjimi Slovenci. Zalibog, da se mora v enakih žalostnih slučajih javno govoriti; sicer storim to nerad, pa prisiljen, ker naroda čast in njega ponos to zahtevata.

Pri koncertu si videl odlične goste, samo inteligenco; nekaj gostov došlo je celo iz sosednjih krajev — pa domači narodnjaki! kako so bili oni zastopani? Res smem reči, vsa čast jim; vender

pa si upam vprašati: kje pa so bili gospodje, ki slovijo kot vrli narodnjaki, kateri bi mogli ne le zaradi koncerta, ampak radi vzgleda drugim pri koncertu navzoči biti. — Složno postopajmo, kajti le v edinosti je moč. „Narodni dom“ naj nam bode ognjišče, okoli katerega se imamo zbirati. Vzbudimo se iz dr. mote in delajmo, vsak po svojih močeh, skupno z veseljem za narod slovenski.

Gozdoslav.

Tedenski koledar.

Nedelja 31. marca: 5. postna (tiha); evang. Jezusa hočejo kamnjati Jan. 8. Modest. škof. Ponedeljek 1. aprila: Hugon šk. Torek 2. apr.: Frančišek Pavl. Sreda 3. apr.: Abundij šk. Četrtek 4. apr.: Izidor šk. Petek 5. apr.: Sedem žal. M. D. Vincencij Fer. Sobota 6. apr.: Sikst p. m. — Lunin spremin: Prvi krajec 2. apr. ob 10. uri 26 m. v noči. — Solnce izide 1. apr. ob 5. uri 43 m.; zaide ob 6. uri 25 m. — Dan zraste v aprilu za 1 uro 30 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. marca.

(Občinski zastop v Šoštanju) je v svoji seji dne 28. t. m. soglasno sklenil, da oporeka slavljenju 80 letnice Bismarckove, katero vprizarjajo štajerski Nemci. Ob enem je tudi soglasno sklenil, da se štajerskim slovenskim poslancem zaradi izstopa iz deželnega zbora štajerskega izreče zahvala za možato postopanje.

(Proslavljenje Bismarcka v Gradcu — ustavljeno.) Na drugem kraju poročamo, da so sklenili mestni očetje v Gradcu, naj pri slavnosti, ki se ima prirediti v čast Bismarcku, pozdravi navzoče mestni župan, in naj se vsadi Bismarckov hrast v mestu. Cesarsko namestništvo je uničilo ta sklepa, rekoč, da ž njimi mestni zbor demonstuje ter da je prekoračil svoj delokrog.

(Iz Višnjegorske okolice) dne 29. marca: Kakor je že znano, pretrgan je bil tovarni promet popolnoma na progi Grosuplje-Novo mesto, a tudi osební od Višnjegore do Grosupljega. Tikoma pred predorom na višnjegorski strani utrgala se je okolu poldneva plast zemlje na tir, vsled vode in tajajočega snega razmočena. Sprva se je mislilo, da boče ovira kmalu odstranjena, pa komaj delavci nekoliko zemlje odpeljejo, utrga se vedno na novo v obilnejši meri. Prvi dan, 26. marca, je poldanski vlak iz Novega mesta pripeljal do predora, od Grosupljega doli došel je drugi vlak in ljudje so šli po predoru iz jednega na drugega. Pa že drugi dan ni bilo to več mogoče. Popotniki se vozijo, deloma hodijo iz Višnjegore po cesti na Grosuplje in nazaj. Sincí sem bil na lici mesta, tir je zasut skoro tri metre na debelo in luknja v predor je le v gorenji polovici prosta. Dela noč in dan okolu 80 delavcev pod vodstvom dveh inženerev, pa baje nimajo upa progo pred šestimi dnevi odpreti, ker se vedno podiplje. Železnica od Višnjegore do Žalne je res tako drzno speljana, da se boče pri južnem vremenu čulo še o marsikaki nezgodi. Vlaki hodijo sedaj le od Novega mesta do Višnjegore in nazaj. (Op. vredništva: Sedaj so baje že odstranjene vse ovire.)

(Ljubljanska tovarna za žico in cveke.) Oziroma na dopis, objavljen v Slorencu dne 23. marca t. l. z naslovom: „Tukajšnja tovarna za žico in cveke“ pošilja nam lastnik tovarne, gospod Globočnik nastepno pojasnilo: Iz prvega stavka omenjenega članka utegnili bi marsikdo sklepati, da sem vsem delavcem moje tukajšnje tovarne znižanje plače napovedal, kar pa celo ni res, ker se je po mojem naročilu samo najstjim akordnim delavcem napovedalo, da jim bodem od 1. aprila t. l. naprej plačo znižal. — Vzrok temu bil je pa, ker so se nekateri drugi moji delavci, katerim dnevno mezdo plačujem, opetovano pritožili, da imajo akordni delavci v razmeri k njihovem delu prevelik zaslužek, drugi delavci pa, katerim na dan glačujem, da v razmeri k akordnim delavcem premalo zaslužijo. Ker sem hotel te popolnoma osnovane pritožbe v prihodnje preprečiti, odločil sem se plačo mojih delavcev, kolikor razmere dopuščajo zjednačiti. — V to svrhu znižal sem najstjim mojim delavcem dejansveno previsoko akordno plačo, ter sem naročil, da se ravno toliko, kar se je jednim odvzelo, drugim priboljša. — Povdarjati pa moram, da se nisem odločil zaradi „Slovenčevega“ dne 23. t. m. priobčenega članka povišati plače delavcem, katerim na dan plačujem, ampak istinito je, da sem istočasno, namreč dne

7. marca, ko sem dotičnim delavcem znižanje plače naznanil, jlm tudi vzrok znižanju objavil, ter jim izrecno povedal, da bodem cel z znižanjem njihove plače pridobljeni znesek v zvišanje plače mojih drugih delavcev porabil. Mislim, da sem zadostno dokazal, da nikakor nisem iskal zasé dobička z znižanjem že omenjene akordne plače. — Nadalje pa še omenim, da so pred vpeljavo akordne plače, delavci katerim sem sedaj plačo znižal na dan povprečno 80 kr. zaslužili; v februarju 1886 vpeljal sem pa pri omenjenih 11 delavcih akordno plačo ter je vsak akordni delavec zadnje mesece pretečenega leta 1 gld. 50 kr. do 1 gld. 65 kr. na dan zaslužil; — od 1. aprila t. l. naprej bode pa vsak akordni delavec, ako boče ravno toliko blaga izdelal kakor pretečeno leto 1 gld. 33 kr. do 1 gld. 48 kr. na dan zaslužil. Citatelji teh vrstic naj pa sami presodijo, da li je to res tako slab zaslužek, kakor Slovenec od 23. t. m. v svojem dotičnem članku piše. — Dodati mi je pa še, da moji akordni delavci razun jednega, niso nikaki profesijonisti. Kar se pa tiče zdravstva in razmer mojih delavcev naj se dotični dopisnik potruži v mojo tovarno in prepričal se boče, da ta stvar v resnici ni taka, kakor se je o njej poročalo.

(Dar.) P. n. gosp. prelat dr. A. Cebašek je v prospeh bližnjih duhovnih vaj „katoliškemu društvu za delavke“ daroval 20 kron. — Blagemu dobrotniku Bog plačaj in mu usliši njegovo plemenito željo!

(Naš cesar — praded.) Dne 28. t. m. se je porodil v Brnu nadvojvodu Josipu Avgustu in njegovi soprogi Avgusti — sin. Avgusta je hči bavarske princezinje Gizele, hčere našega cesarja. Mali nadvojvoda, o katerem se poroča, da je zdrav, prejme dne 2. aprila sv. krst. Ob tej priliki pride tudi naš cesar v Brno h krstu svojega pravnuka.

(Ondriček v Opatiji.) Slavni glasbeni umetnik na gosli c. in kr. dvorni kamorni virtnoz Fr. Ondriček priredi jutri zvečer v Opatiji zanimiv koncert s primistom Saffitom.

(Z Dunaja) 21. marca: V domovini imeli ste že pred nekaj dnevi prvi spomladanski dan, kajti sv. Gregor je že minul tako pri Vas, kakor nam, a Dunajčanom minula je šele včeraj letošnja izredno huda zima. Pomlad, ta nežna pomlad, katere nisem še nikdar drugače nego v cvetji naslikane videl, oglasila se je pri nas z godbo. Silen vihar jo je spremljal, namreč, ki je okoli voglov žvižgal in tulil posamične kapljice bobnale so mu pa, na okna padaje, takt. Drevje po vrtovih se je gibalo in klanjalo, kakor rženo polje o svetem Vidu, kedar veter po tistem potegne. Tak je letos pričetek pomladi pri nas in vender sem je prav iz srca vesel, da je prišla, kajti toliko mraza v lastnem stanovanji, kakor letos, še nisem doživel. Tu Vam ni izdala nobena kurjava in nobena še tako dobra volja ne! Požgali smo samo za gorkoto v sobi na teden po dva stara centa premoga, poznalo se je pa gledé gorkote le malo več, kakor če bi bil nosil v Donavo vodo. Prav v tej izredni temperaturi letošnje zime — bral sem nedavno v nekem židovskem listu — je vzrok, da na Dunaju skoro ni več dneva, da ne bi koga okradli ali ubili, ali umorili in oropali. Od smrkovega abecedarčka, ki se boji s slabim šolskim spričevalom domu, ker mu je mama rekla, da mu bo uro navila, če bo slabo spričevalo prinesel, ter gre torej rajše med umazane valove Donavskega kanala, pa do osivelega branjevca, ki se v obupnosti, da ni še bogataš, sam odpre „temna grobna vrata“, vrste se Vam te vrste zločini prav po starolatinskem pregovoru: Nulla dies sine linea — ni ga že skoraj dneva brez umora. Mislečemu človeku, po vzrokih stikajočemu se tu neovrgljivo iz novega pokaže, da je vsemu temu jedini in pravi vzrok današnja vzgoja, katero so v teku druge polovice sedanjega stoletja — židje kristijanom — vsilili in to največ po svojih brezversko pisanih, vse kar je v zvezi s pozitivno vero na Boga, na neumrjčnost duše, plačilo po smrti, itd. dan na dan zasmehujočih listih, katerih so se dandanes že delavci, kot jedino pravega evangelija polastili. Tiskarji in stavci so — rekel bi — inteligenca med delavci, in prav te vrste ljudem se jako imenitno zdi, ako se jim ponudi prilika pobahati se, da nimajo v nič drugega vere, kakor v svoje delo. Čuda temu ni, ker vse, kar se dandanes bere, pride iz židovskega peresa. O tem rodu je pa javna tajnost, da vsaj moderni židje nimajo nobene vere v življenje po smrti, v plačilo, ki vsacega onostran groba čaka. Za to pa židovski rod povsod in na vse strani drvi in vrvi za denarjem,

katerega si skuša na vsak način pridobiti, kajti z denarjem si kupi vse, kar le srce poželi in vživa, kajti — post mortem nulla voluptas! Tudi današnji delavci-socijalisti klanjajo se brez izjeme tej maksimi. Boga so te vrste ljudje že davno potisnili med staro šaro. Za versko vzgojo otrok se ne briga ne oče ne mati, šola na Dunaju pa že celo ne, ker je moderna. Po Dunaju je influenza precej razširjena, kakor je videti, so se ljudje menda že nekaj privadili ali kali, kajti bolehnih je veliko, mrličev za njo malo ali nič. Dobra kapljica in pa rapé, pravijo, da sta izvrstna pripomočka proti influenci. Je že nekaj resnice na tem, kajti jaz je nisem še imel.

(Goriške novice.) Iz Gorice se nam poroča: 37. številka „Corriere di Gorizia“ javlja svojim čitateljem neverjetno vest, da je odpravil preč. gospod dr. Baubela, novoimenovani kurat Pod Turnom, v soglasju z duhovnjani običajno slovensko propoved vsako drugo nedeljo ob 6. uri zjutraj in nadomestil s furlansko, da je pregnal razkor slovensko petje med prvo sv. mašo in je nadomestil z laškim. Mi seveda ne moremo verjeti lažljivemu „Corriere“, soglašamo pa s „Prim. Listom“, ki piše, da do sedaj ni bilo slovenskih propoved, ker je bila kuracija osiročena, ni imela ne kurata ne duhovnega pomočnika, da pa zdaj naprej bodo. Saj tudi drugače biti ne more, ker ni možno vtajiti, da Pod Turnom biva veliko slovenskih družin, katerim treba rezati dušni kruh v maternem jeziku, pa tudi ker ni verjetno, da bi dr. Baubela ne poznal pastoralnega načela: nil innovandum sine causa. „Corriere“ je le hotel z židovsko-laško finostjo namigniti dr. Baubeli, kaj mu nalaga laški čut vkreniti v versko ter jezikovno škodo slovenskih duhovnikov Pod Turnom. Je premeten. Seve, da ako je to res, ali bi znalo v teku časa res biti, bi mi odločno morali obsojati postopanje novega kurata z verskega pa tudi z narodnega stališča. — Mlin v Stračicah bo mlet še do 28. aprila, potem neha, ker ne more tekrovati z ogerskimi mlini. — V Tolminu je imenoval občinski zastop okrajnega glavarja tolminskega, g. Ferdinanda grofa pl. Marenzija, častnim občanom. — Goriškemu glavarju je podelil presv. cesar ime in značaj dvornega svetovalca.

(Povodenj okolu Brežic.) Z Dobove pri Brežicah se nam poroča: Pri nas je sila velika povodenj, Sava je silno narasla, Sotla prestopila bregove, ter teče po naših poljih. Ljudje beže iz hiš, živina čudno tuli. Orožniki priganjajo in tirajo ljudi iz stanovanj. Gosp. župniku je prihrula voda v klet, dvignila sode, da še do vina niso mogli priti, da bi maševali mogli duhovniki. Ljudje so vsi prestrašeni in prečujejo cele noči. Grozno se čuje sedaj bližje in siloviteje šumenje valov in ropot drvečega kamenjavvodi. Vsa pokrajina je kakor v morji, samo cerkev, šola, župnišče in kapelanija, so na suhem. Ljudje k nam prihajajo s čolni ter prinašajo in odnašajo potrebne reči. Vender je danes 26. marca jela voda polagoma upadati.

(Povodenj.) U n e c pri Planini še vedno narašča. Včeraj ob 4. uri je bil 3-82 m nad normalom. Ljubljana je od včeraj zopet narasla za 10 cm. Sava je bila danes na črnuškem mostu ob 7. uri za 1 m nad norm., tedaj je od včeraj narasla za 25 cm.

(Razpisane službe.) Pri c. kr. deželni vladi Kranjski je razpisana stalna služba in začasno mesto okrajnega komisarja s plačo IX. razr. oziroma mesti 2 vladnih koncipientov s plačo X. razr. Prošnje do 20. aprila t. l. — Nadučiteljska služba v Bohinjski Bistrici do 6. apr. Prošnje c. kr. okraj. šol svetu v Radovljici. — Služba poštnega odpravitelja pri novem poštnem uradu v Tržišču. okraj. kraški.

(Semnji po Slovenskem od 1.—6. aprila.) Na Kranjskem: 1. v Zagorju (na Notr.), v Dovskem, Rovtuh (Plan. kant.), Zdenski vasi, Kostanjevici, pri sv. Leni (Brodski kant.), Loškem potoku; 2. v Rakeku; 3. v Zgor. Tuhinju; 5. v Bruniku, Cerkljah, Hotemožah, St. Gothardu pri Trojani; 6. v Žužemberku. — Na Slov. Štajerskem: 1. v Marnbergu, v Sevnici; 2. v Dramlju pri Mar. Magd.; 4. pri Sv. Primožu (pri Blagovni), v Artičah; 5. v Armuži, Ormožu, Braslovčah, Lambergu; 6. v Strasi. — Na Koroškem: 1. v Gradišah, Renvigi; 6. v Trebižu. — Na Primorskem: 5. v Nabrežini.

Darovi kranjske hranilnice.

Cistega dobička je napravila kranjska hranilnica 1894. leta 262.671 gld. 10 kr. Od tega je določila

150.000 gld. za porabo ob priliki 75 letne slavnosti obstanke hranilničnega meseca novembra t. l. Za sedaj je razdelila v dobrodelne namene 41.330 gld. in sicer:

I. Za dobrodelne namene: Ljubljanskemu zavodu za uboge 2500 gld., tukajšnjemu bolniškemu podpornemu društvu 200 gld., tukajšnji Elizabetni otroški bolnici 400 gld. v podporo posebe še za skropulozne otroke, ki se zdravijo v Gradu 280 gld., v podporo revnih iz deželne bolnice odpuščenih rekonvalescentov 200 gld., nadzorstvu ubožne hiše v Ljubljani za napravo obleke in perila 100 gld., ljubljanski delavski bolniški in invalidni blagajnici 100 gl., hiralnici sv. Jožefa 200 gld., Vincencijevi družbi: za deško zavetišče 200 gld., za deško sirotišče 700 gld., za družbino šolo 200 gld., ljubljanskemu sirotišču za deklice 200 gld., Vincencijevi konferenci St. Jakobski v Ljubljani 150 gld., Senklavški 150 gld., društvu zdravnikov za Kranjsko 300 gld., društvu gospej krščanske ljubezni: za podpiranje revnih družin 200 gld., za deklisko zavetišče 200 gld., za deklisko delavsko šolo 200 gld., zavetišču za posle in za Joz-finum 250 gld. skupaj 850 gld., ljubljanskemu trgovskemu bolniškemu in pekoininskemu društvu 300 gld.

II. Za učne namene: Strokovni obrtni šoli za lesno obrtnijo v Ljubljani 800 gld., strokovni čipkarski in vezilni šoli v Ljubljani 250 gld., strokovni lesni obrtni šoli v Kočevju 500 gld., obrtni nadaljevalni šoli v Kočevju 50 gld., v Kranju 100 gld., v Kamniku, Trzinu, Radovljici, Škofji Loki, Krškem, Postojini, Metliki, Novem Mestu in St. Vidu nad Ljubljano vsaki po 50 gld., nemškemu šulvereinu za vzdrževanje deške šole v Ljubljani 5000 gld., filharmoničnemu društvu v Ljubljani 600 gld., Glasbeni Matici 200 gld., nemškemu šulvereinu za otroški vrtec 500 gld., za nemški otroški vrtec v Kočevju, Trzinu, Zagorju po 100 gld., za podporo zasebne šole gđe. Ane Sorre v Novem Mestu 50 gld.

III. Za podporo revnih dijakov: Višji gimnaziji v Ljubljani 200 gld., nižji gimnaziji v Ljubljani 150 gld., nižji gimnaziji v Kočevju 100 gld., nižji gimnaziji v Kranju 150 gld., gimnaziji v Novem Mestu 100 gld., višji realki v Ljubljani 200 gld., učiteljski pripravnici 200 gld., I. mestni deški šoli v Ljubljani 200 gld., II. mestni deški šoli v Ljubljani 200 gld., uršulinski šoli v Ljubljani 200 gld., uršulinski šoli v Škofji Loki 100 gld., nemški šulvereinski šoli v Ljubljani 100 gld., mestni nemški deški šoli 150 gld., mestni slovenski dekliski šoli v Ljubljani 100 gld., mestni dekliski nemški šoli 200 gld., deški ljudski šoli v Novem Mestu 100 gld., dekliski šoli v Novem Mestu 50 gld., dekliski šoli v Kočevju 50 gld., meščanski šoli v Krškem 50 gld., ljudski šoli na barji 50 gld., Lichtenturnovemu sirotišču 100 gld., in njega šoli 50 gld., obrtni nadaljevalnici I. mestne deške šole v Ljubljani 50 gld., in II. mestne deške šole 50 gld., podkovski šoli v Ljubljani 50 gld., ubogim gojencem na učiteljski pripravnici izredno podporo 200 gld., „Narodni šoli“ 100 gld., graški dijaški kuhinji v podporo visokošolcev s Kranjskega 100 gld., zavetišča dunajskega vseučilišča 50 gld.

IV. Za obče koristne namene, na prave in društva: Gasilnemu društvu v Ljubljani 500 gld., v Gorjah 100 gld., občini v Motniku za napravo brizgalnice 100 gld., katol. društvu rokodelski pomočnikov v Ljubljani 200 gld., v Novem Mestu 50 gld., na Vrhniki 50 gld., v St. Vidu nad Ljubljano 50 gld., patrijotičnemu gospejnemu društvu v Ljubljani 300 gld., društvu rudečega križa 300 gld., podružnici rudečega križa v Ljubljani 100 gld., ljudski kuhinji 100 gld., deželnemu učiteljskemu društvu 200 gld., nemškemu planinskemu društvu 300 gld., za pot skozi Vindgar pri Gorjah 300 gld., ribiškemu oddelku kmetijske družbe 100 gld., kranjsko-primorskemu gozdarskemu društvu 50 gld., delavskemu prava varstvenemu društvu v Ljubljani 50 gld., ljubljanskemu društvu za podporo pomožnim uradnikom 100 gld., muzejnemu društvu v Ljubljani 260 gld., prof. kustosu Müllnerju kot podporo za izdavanje lista „Argo“ 100 gl., tiskarskemu podpornemu društvu 50 gld., hranilnemu in posojilnemu društvu v Ljubljani 100 gld., za prazgodovinska izkopavanja 300 gld., nemškemu velikoškolskemu bralnemu društvu v Gradcu 30 gld., lovskemu društvu 100 gld., usmiljenim bratom v Kandiji pri Novem Mestu 1000 gld., društvu za podporo izpuščenih kaznjencev 100 gld., premijski doklad za vinogradnike v Krškem okraju prva svota 2500 gld., šoli v Trbojah za čebelnjak 50 gld., šoli v Radovljici za šolski vrt 150 gld.,

cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani za napravo novih zvonov 300 gld., bolniškemu društvu za mojstre 100 gld., posojilnici v Dobropoljah za vstanovne troške 100 goldinarjev.

Društva.

(Društvenikom vdovskega učiteljskega društva) se opetovano naznanja, da vse dopise in pošiljatve tiče se tega društva pošiljajo samo pod društveno firmo, ne da bi se imenovala kaka oseba, ki naj pod društvenim naslovom prejme dotično pošiljatev. G. blagajnik M. Močnik je že od meseca oktobra 1894 akutno bolan, da ne more opravljati blagajniškega posla. Pošta dostavlja vsa pisma, denarne nakaznice in drugo vsled dogovora naravnost načelnikstvu, ako ni izrecno zapisano, da jih mora vsprejeti blagajnik M. Močnik.

Slovstvo.

Pravila „Leonove družbe“.

Ime, sedež in namen društva.

§ 1.

Društvu je ime »Leonova družba« in je znanstveno društvo s sedežem v Ljubljani.

Namen mu je:

- a) zbirati in vspodbujati na znanstveno delovanje krščanski misleče učenjake na Slovenskem,
- b) gmotno podpirati znanstvena početja,
- c) navajati na znanstveno delo mlade pisatelje.

Sredstva za društvene namene so:

§ 2.

- a) Društveni in javni shodi,
- b) občevarje s katoliškimi znanstvenimi društvi,
- c) izdavanje znanstvenega glasila in strokovnih spisov,
- d) predavanje o znanstvenih predmetih,
- e) nagrade znanstvenim spisom članov in družih pisateljev,
- e) ustanovljenje zavetišč za slovenske visokošolce.

Društveno imetje se nabira:

§ 3.

- a) iz rednih prispevkov društvenih članov,
- b) iz skupila društvenih slovstvenih del,
- c) iz darov, volil in ustanov.

Zalog za visokošolce in mlade pisatelje.

§ 4.

Ustanovi se poseben zalog za visokošolce in mlade pisatelje, ki se nabira:

- a) iz darov, izrečno voljenih temu zalogu,
- b) iz prispevkov društvene blagajnice po sklepu ravnateljstva.

Člani so:

§ 5.

- a) častni, katere imenuje občni zbor radi posebnih zaslug,
- b) ustanovitelji, ki plačajo društvu enkrat za vselej vsaj 100 kron,
- c) podporni člani, ki plačujejo letnine po 4 krone,
- d) redni člani, ki so dovršili nauke na visokih šolah, ali pa ki so se sicer skazali v znanstvenih delih. Redni člani plačujejo po 10 kron letnine.

Vsprejem in izstop.

§ 6.

Kdor želi biti član »Leonove družbe«, oglasi se osebno ali pismeno pri ravnateljstvu, katero odloči o vsprejemu.

Kdor izstopi iz društva, naj to naznani ravnateljstvu. Ravnateljstvo more izbrisati člane, ki na ponovljeni opomin ne vplačajo letnine. Vplačani denar se nikomur ne vrača.

Pravice in dolžnosti članov.

§ 7.

Redni člani imajo aktivno in pasivno volilno pravico bodisi v ravnateljstvu, bodisi v odseke. Imajo na shodih besedo in glas.

Dolžnosti rednih članov so:

- a) podpirati društvene namene v obče,
 - b) po možnosti sodelovati s znanstvenimi spisi in predavanji.
- Častni člani in ustanovniki imajo vse pravice rednih članov.

Podporni člani imajo pravico vdeleževati se vseh društvenih shodov in dobivati poročila o društvenem delovanju.

Organizacija društva.

§ 8.

Na čelu društva stoji ravnateljstvo sedmero članov, to je predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik in še trije odborniki.

Predsednik, podpredsednik, tajnik in blagajnik morajo stanovati v Ljubljani.

Ravnateljstvo voli občni zbor.

»Leonova družba« se deli po sklepu občnega zbora v odseke (t. j. oddelke glavnega društva), v koje sme vstopiti vsak član društva po prosti volji.

Vsak odsek si voli načelnika in tajnika. Vsak odsek sme imeti posebno blagajnico, katero upravlja glavnega društva blagajnik. Odsekovi sklepi so veljavni še le tedaj, ko jih ravnateljstvo potrdi.

Starešinstvo.

§ 9.

Slovenskim visokošolcem na Dunaju in v Gradcu naj osnuje ravnateljstvo: starešinstvo slovenskih rodoljubov, čegar član more biti vsak član »Leonove družbe«.

Starešinstvu je namen skrbeti za gmotno podporo in znanstveno izobraženje, ter za krščansko življenje slovenskih visokošolcev.

Število članov ni omejeno.

Člane starešinstva (starešine) izvoli občni zbor. Starešine pa si volijo svoj odbor, obstoječ iz načelnika, tajnika, blagajnika in še dveh odbornikov.

Starešinstvo naj vspodbuja visokošolce, da vstopijo v Marijanske kongregacije.

Tajnik piše zapisnike in dopisuje v imenu starešinstva.

Starešinski blagajnik upravlja zalog, omenjen v § 4., in poroča občnemu zboru. Izplačuje pa le one svote, koje dovoli starešinski odbor.

Odbor zboruje vsak mesec.

Starešinstvo zboruje vsaj vsak tretji mesec in s to priliko naj se združi znanstveno predavanje.

Starešine podpirajo odbor pri delu za društvene namene.

Vsaj vsako polletje enkrat obišče naj v to od odbora določeni starešina od starešinstva podpirane visokošolce.

Dotični starešina naj zlasti skrbi za duševno in gmotno podporo bolnim visokošolcem.

Starešinstvo poroča o svojem delovanju društvu ravnateljstvu.

Dolžnosti in pravice ravnateljstva.

§ 10.

- a) Ravnateljstvo vodi društveno delovanje in upravlja njegovo imetje. Ravnateljstvo je sklepčno, ako so povabljeni vsi odborniki, in če so navzoči razun predsednika ali podpredsednika še trije odborniki. Sklepa se z navadno (absolutno) večino glasov. Pri enakem številu glasov odloči predsednik.
- b) Ravnateljstvo pripravlja predloge občnemu zboru, sosebno tudi o razpustu društva. (§ 12.). Predloge posamičnih članov naznaniti je treba osem dni pred sejo ravnateljstvu.
- c) Ravnateljstvo sprejema člane in spise, izbira naloge za nagrade, skrbi za oceno nalog, določuje nagrade, razdeljuje družbine knjige, podpira znanstvena dela, pregleduje poročila starešinstva in sklepa o teh poročilih. (§ 9.)
- d) Ravnateljstvo zboruje vsaj vsake tri mesece po enkrat, ali pa tudi, kadar to zahteva večina njegovih članov.
- e) Predsednik zastopa društvo na zunaj, nadzoruje društveno delovanje, sklicuje seje ravnateljstva in občne zbornice, katerim predseduje. Vsako pogodbo ali listino, ki ima vezati društvo, morajo podpisati predsednik, tajnik in blagajnik.
- f) Podpredsednik nadomešča odsotnega ali zadržanega predsednika.
- g) Tajnik urejuje imenik članov, dopisuje in vodi društveni zapisnik, pomaga predsedniku in blagajniku in poroča občnemu zboru o književnem delovanju društva.
- h) Blagajnik vsprejema društvene dohodke, izplačuje določene nagrade in podpore ter polaga račun občnemu zboru.
- i) Pravne spore med člani gledé dolžnostij in pravic v društvenih zadevah poravnavajo razsodniki, katerih izbire vsaka stranka po enega, tretjega (predsednika) pa imenuje ravnateljstvo.

Občni zbor.

§ 11.

Občni zbor se skliče vsako leto enkrat. Dan in mesto za prvi občni zbor določi osnivalni odbor, za bodoče pa ravnateljstvo. Izvanredne občne zbornice je sklicati, ako to sklone ravnateljstvo, ali pa, ako to zahteva polovica rednih članov v posebni pismeni vlogi. Ravnateljstvo vabi na občne zbornice potom društvenega glasila, ali, ako tega nima na razpolago, potom drugega časnika. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih vsaj dvanajst rednih članov.

Občnemu zboru predseduje društveni predsednik ali njega namestnik — če pa sta obadva odsotna, od občnega zbora v to izvoljeni redni član.

Na občnih zborih se sklepa z navadno (absolutno) večino pričujočih članov.

Občni zbor voli po listkih predsednika, podpredsednika in drugih pet članov ravnateljstva in tri namestnike. Le-ti izvolijo takoj iz svoje srede tajnika, blagajnika in njuna namestnika. Volitev velja za tri leta. Občni zbor voli nadalje odseke,

starešine slovenskih visokošolcev, sklepa o računih in proračunih za prihodnje leto in o drugih stavljenih predlogih.

Prememba pravil ali razpust društva se sklepa z dvetretjinsko večino glasov in mora biti vsaj polovica rednih članov navzočih.

O priliki občnega zbora naj redni člani čitajo razprave o znanstvenih vprašanjih. Tako čitanje postaviti je na dnevni red vsakega rednega občnega zbora.

Razpust društva.

§ 12.

Ako občni zbor sklence razpust društva, mora tudi sklepati, predno se razdružitve izvrši, o porabi društvenega imetja. Ako pa višja oblast društvo razpusti, pripade vse imetje ljubljanskemu knezoškofijskemu ordinarijatu, ki naj je porabi za namene razpuščenega društva.

Opomnja. Visoko ministerstvo za notranje stvari je z razpisom z dne 9. januarja 1895, št. 33.652, izreklo, da ne zabranjuje osnove društva „Leonova družba“, ki se namerava ustanoviti na podlagi predstojenih pravil.

„Izvršujoči odsek“ I. slovenskega katoliškega shoda kot o-novalni odbor „Leonove družbe“ namerava v kratkem sklicati o-novalni shod „Leonove družbe“, zato vabi že sedaj p. n. gg. slovenske rodoljube, da zglasijo svoj pristop k novemu društvu ter vpošljejo ob enem doneske tajniku izvršujočega odseka pod naslovom: Josip Šiška, kn.-šk. tajnik v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Zaslужek dunajskih šivilj.

Pred dunajskim sodiščem je bila tožena Pavla Ch., ker je izneverila firmi Soudek in Welzler 150 gld. Zatožena je morala rediti sebe in onemogle starše s šivanjem, katero je dobivala od imenovane tvrdke. Ker so ji v zadnjem času vsi premožni sorodniki pomoč odrekli, si uboga šivilja ni mogla drugače pomagati, nego da je deloma zastavljala narejene srajce, ali pa blago, katero je dobivala od tvrdke. Pred sodiščem je jokaje obstala, da je delala noč in dan, in vendar ni mogla toliko zaslužiti, da bi bila plačala najemščino. Predsednik jo vpraša: »Koliko zaslužite vsak dan?« Zatožena: 60 kr. za ducent. Pred.: »Kaj šivate?« Zatožena: »Srajce za moške.« Predsednik: »In vi zaslužite za vsako srajco 60 kr.?« Zatožena: »Ne gosp. predsednik, za ducent srajce 60 kr. Le, ako imam prav fino delo, zaslužim 90 kr. za ducent.« Predsednik: »Znano je, kako slabo se žensko delo plačuje.« — Ali uboga šivilja je bila vendar-le obsojena za 7 dni v ječo. — Pač zelo usmiljeno!

Telegrami.

Dunaj, 29. marca. Listi poročajo iz Levova: Tukajšnji občinski odbor je v svoji včerajšnji seji dovolil mej splošnim odobravanjem 1000 gld. za poljsko gimnazijo v Tešinu.

Dunaj, 29. marca. „Militär-Verordn.-Blatt“ javlja: Cesar je z najvišjim odlokom 8. oktobra 1854 potrdil, naj se leta 1895 poviša trénska četa v miru za 8 nadporočnikov, 7 poročnikov, 48 vahtmojstrov, 32 térnskih vojakov, 15 častniških služabnikov, 15 častniških konj in 48 podčastniških konj.

Dunaj, 30. marca. (Državni zbor.) Poslanec Dipauli predlagal je pri razpravi o obrtnem davku, da polajšave glede davka nič ne vplivajo na premembo sedanje volilne pravice. Predlog se izroči stalnemu davčnemu odseku. Na to se je vsprejela v drugem in tretjem branju vladna predloga glede podpor vsled vladajoče revščine. Prošnje posameznih občin za pomoč so izročene vladi, da o njih pozveduje ter potrebno pomoč podeli.

Dunaj, 30. marca. Gosposka zbornica je v današnji seji vsprejela proračunski provizorij.

Zader, 29. marca. Prestolonaslednicavdova Šefanija je stopila zavoljo hude burje pri Zlarinu na suho. Ljudstvo jo je slovesno pozdravljalo. Danes je odpotovala proti Brindisi.

Briksen, 29. marca. Nadvojvoda Ernest je prišel za dlje časa semkaj.

Zofja, 29. marca. „Mir“ poroča, da je tukajšnji občinski odbor sklenil tožiti bivšega župana in prejšnjega ministra Petkova in inženirja Nočerova, ker sta pri oddaji raznih del in naročil vedoma oškodovala mestno premoženje za več nego 80.000 frankov.

Berolin, 29. marca. Iz Petrograda se sem brzovjavlja: Komisija, ki je preiskavala delovanje stavitelja zakaspiške železnice generala Anenkova, je dognala izredno nezvestobo v l. 1892—1894 in proneverjenje 1 in pol milij. rubljev pri podporah, ki so se prirejale v teh hudih letih. Govori se, da bode Anenkova prišla sodnija.

Berolin, 29. marca. „Vossische Ztg.“ poroča: Vsi udje predsedniške in statistične pisarne pri kmetijski zvezi bodo odložili svoje službe.

Berolin, 29. marca. Državnega zbora predsedništvo bo vsprejel cesar dne 1. aprila pred obedom Bismaroku v čast. Cesar je predsedništvo povabil k temu obedu.

Monakovo, 29. marca. Princ-regent in vse ministerstvo so čestitali Bismaroku.

Bukarešt, 27. marca. Tukajšnja vlada je dovolila, da se prepeljejo rumunske ladije, ki pojdejo k slavnostim v Kiel skozi Bospor in Dardanele.

Tarnopol, 29. marca. Tukajšnje učiteljsko semenišče se prestavi prihodnje leto v Čortkov.

Bruselj, 29. marca. Bruseljska delavska zveza je sklenila izdati oklic na belgijsko ljudstvo, v katerem se pozivlje, naj bo pripravljeno prirediti splošno stavko.

Petrograd, 29. marca. Razni listi poročajo, da se je konečno sklenilo, da se državna kmečka banka raztegne tudi na baltiške pokrajine. Ustanovili se bosta bančni podružnici v Revalu in Rigi.

Petrograd, 27. marca. Kakor je za gotovo izvedel ruski brzovjavni urad, je mikado razjarjen zavoljo napada na Li-Hung-Čanga ukazal japonskemu pooblaščenecu v Simonoski, da Japonska privoli v začasno prenehanje sovražnostij do Kitajske.

London, 29. marca. Drž. tajnik zunanjih stvari lord Kimberley je vsprejel danes odposlanstvo angleško-armenske družbe, ki ga je prosila naj pomaga Armencem v Turčiji. Lord Kimberley je zagotovil odposlancem, da se zanimlje za Armence; opozoril jih je pa tudi zelo na velike težave v tem vprašanju. Angleško poslaništvo v Carjem gradu mu je zatrdilo, da sta Rusija in Francoska popolnoma prepričani o potrebi predrugačenja. Ob svojem času bosta gotovo Rusija in Francoska postopali jedini z Angleško o ti zadevi. Konečno pravi lord, da bi imel po njegovem prepričanju sultan v Armencih zveste podložnike, če bi bili pravično vladani.

Kanitzzev predlog.

Berolin, 29. marca. V državnem zboru zagovarja Kanitz svoj predlog. Za propadajoče kmetijstvo se mora kaj storiti, ker ni več varstvene carine. Ko propade kmetijstvo, propade tudi država. Predlog nima socijalističnega namena, ne povspešuje podraženja kruha in ne nasprotuje trgovskim pogodbam. Morda je mogoče sporazumeti se z Avstrijo in Rusijo. Socijalne demokracije ne more nič bolj podpirati, nego trajno propadanje kmetijstva. Mi hočemo ohraniti kmetijski stan. (Odobrovanje na desnici.) Državni kancelar pravi, da nasprotuje predlog trgovskim pogodbam in se ne da izvesti. Tudi ima pomisleke vlada gledé njegove socijalistične smeri. Kancelar našteva, kaj se misli storiti v zboljšanje kmetijstva: preosnova borznega zakona, davek na žganje, zmanjšanje pristojbin, odprava zakona o rentnih domovih. Ko je še več govornikov govorilo, se je razprava pretrgala do jutri.

Povođenj.

Budimpešta, 29. marca. Reka Körös, Lava in Odra so izstopile; zato se je razdrlo več jezov, na mnogih krajih se je vstavil promet. Škode je zelo veliko.

Brno, 29. marca. Zavoljo neprestanega dežja so zelo narastle reke Marha, Švarcava, Iglava in Taja. Pri Oggerski Ostrovi, Veselyju in Zarazicah so jezovi prodrli; nekaj hiš je v Veselyju v vodi. Iglava je preplavila mesto Trebič, Taja pa cesto mej Prahtom in Dolenjo-Bisternico. Posebne nevarnosti ni.

Tuji.

27. marca.

Pri **Stonu**: Käs, Löwenbarth, Späiser, Göber z Dunaja. — Sattler, Reich, Frane Heller vitez Hellheim, C. pl. Tasch iz Gradca. — Albrecht, Bubak iz Trsta. — Jellinek, Stroupeznicka iz Prage. — Breitner iz Tržiča. — Zupan iz Št. Petra. — Roth iz Lipe. — Engelhart iz Frankobroda. — Sternberg iz Zabiš. — Switel iz Brunova. — Schuschnik iz Vipave. — dr. E. Burger iz Kočevja. — Novak iz Železnikov. — dr. M. Laginja iz Pulja.

Pri **Matiču**: Maier, Ernst, Berger, Reich, Abstorsky z Dunaja. — Kohler iz Zay Ugroz-a. — Koppstein iz Siofok-a. — dr. J. Klemenčič iz Gradca.

Pri **avstrijskem caru**: Kavčič in Benedek od Sv. Križa. — Civrán iz Trsta. — Geyer z Dunaja. — Raškoja, Dolenc, Rován iz Vipave. — Pajnič iz Plesca.

Pri **bavarskem dvoru**: Peer iz Gradca. — Götz iz Wildon-a.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	723.6	4.6	brezv.	megla	12.7
28. u. pop.	722.8	11.8	sl. jz. zapad	del. oblak.	dež
9. u. zveč.	726.9	3.6	zm. jzap	dež	
Srednja temperatura 6.7. za 0-9° pod normalom.					

Poslano.

208 (1)

Slovenskemu gledališkemu občinstvu!

Gospodična Berta Leščinska je ljubljanka slovenskega gledališkega občinstva. Njej v prvi vrsti gre zasluga, da smemo biti ponosni na svojo opero. Z veseljem se je učila našega jezika in delovala vedno vestno in poštveno. Koliko lepega umetniškega užitka nam je ona provzročila, to ve vsakdo. Kadar ona ni pela, bilo je gledališče prazno, kar se je videlo pri operah „Marta“ in „Puščavnikov zvonček“. Pri sinočni beneški gosp. Leščinski se je tej odlični umetnici storil nezasluženi afront: ni se jej poklonila ni jedna cvetka. Šele po drugem dejanju se ji je v naglici naročil šopek. Občinstvo je bilo zaradi tega postopanja skrajno indignirano. Če se že od običajnih nabiralcev v tak namen ni našel nihče, ki bi bil nabral to pot — dal bi bil iz občinstva vsakdo rad — bila je pa dolžnost dramatičnega društva, da kaj stori, saj je g. Leščinska prav društvu največ koristila. Da dramatično društvo ničesar ni storilo, je brezaktnost. Čast slovenskega gledališkega občinstva zahteva, da se gosp. Leščinski da primerno zadoščenje. V torek nastopi v operi „Urh, grof celjski“; ta dan pokažimo da čislamo odlično umetnico, da smo jej hvaležni!

Več prijateljev slov. gledališča.

Eksekutivne dražbe.

Marije Wolf iz Deskove Vasi št. 20 (terjatev 25 gld.) posestvo (20 gld.) dne 5. aprila in in 8. maja v Črnomlju.

France Smoliča iz Prapreč zemljišče (3993 gld.) dne 4. aprila in 2. maja v Zatičini.

Jak. Kurenta iz Lukovice (terjatev 32 gld. 56 kr.) posestvo (990 gld.) dne 11. maja in 15. junija na Brdu.

Ant. Majdiča iz Hrastnika (terjatev 60 gld.) posestvo (1011 gld. 70 kr.) dne 11. marca in 15. junija na Brdu.

Viktorja in Helene Bajec iz Ljubljane (radi 351 gld. 35 kr.) zarubljena premična imovina (33 gld. 35 kr.) dne 6. in 20. aprila v pisarni g. dr. Voka v Ljubljani.

Franciške Mohar iz Klanca zemljišče (615 gld.) dne 1. aprila in 6. maja v Kranju.

Jan. Škrlja iz Malih Lašč v zapuščino spadajoče premičnine in zemljišča dne 5. aprila v Vel. Laščah.

Iv. Ivanetiča iz Metlike zemljišča (8751 gld.) dne 3. aprila in 3. maja v Metliki.

France Habijančiča iz Ljubljane (Stari trg št. 28) v konkurzno maso spadajoče in zarubljeno premično kramarsko blago (2130 gld. 65 kr., ozir. 396 gld. 48 kr. in 275 gld. 37 kr.) dne 1. in 22. aprila v Ljubljani.

Mih. Weiss a iz Maverle Vasi zemljišče (160 gld.) dne 5. aprila in 8. maja v Črnomlju.

Fr. Lipoglavčiča iz Klanca (radi 250 gld.) posestvo (1458 gld.) dne 26. aprila in 30. maja v Ratečah.

Martina Grila iz Ratezevega Brda posestvo s premičnino (774 gld. 60 kr.) dne 22. aprila in 24. maja v Ilir. Bistrici.

69 20-10

PATENTE.
Muster- und Markenschutz
erwirkt
A. v. STERR, ING.
WIEN, VI.
Mariahilferstrasse 9.

zadnja cena

B. Miklauc
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5
naznaja, da je ravnokar prejel
mного novega blaga
za letna oblačila. Posebno priporoča prav
lepo suknjo (stof) in oajg za moške
obleke itd. 160 10-6
Dobil je tudi posebno lepo in trpežno
volnato blago
za ženska oblačila. Prav lep oajg gladek
in na kitice izdelan, dalje **krasne svilnate**
rute najnovejše baže za velikonočne praznike.

zadnja cena.

zadnja cena

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in brskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumbarško platno, cefr, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

pozorja preč. duhov-
očino in sl. občinstvo
na izbornu zalogo

najraznovrstnejšega
pohištva

izdelanega natančno
iz dobro osušenega,
trpežnega, mehkega
ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naro-
čila na vsakovrstno

hišno opravo
po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki
so na razpolago.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p.n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini v izde-
lovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstva v naročila na izvrševanje
civilne obleke po poljubnem kroju zaga-
tavlja trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukliji, do-
mača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob pri-
micijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TONEC

pozlatar v Ljubljani, Streliske ulice št. 14

se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavlja zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini v izdelavo svoje zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršeni.
Vseprejema tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno in zanesljivo
kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito
kmetijskim gospodarjem svoje v celoti izvršene
sedlarske in jermenarske proizvode
in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo,
biče itd. itd. Vseprejema tudi vsa naročila in po-
pravo ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Sv. Petra cesta 4, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izde-
lovanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznano natančno izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten),
slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo mnogo let na istem mestu poslujočo
čevljarsko obrtnijo zagotavljačo
pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozornost.

Lorene Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti du-
hovščini svojo izbornu
— zaloga galanterijskega blaga —
po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodek in raznega toblaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

— „pri angelu“ —

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najpreprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

Franjo Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ples-
karsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

elikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu

občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina
sobna slikarska naročila izvršuje naj-
natančneje. Na razpolago so krasni kolo-
rirani vzorci od najpreprostejšega do naj-
finejšega. Osobito razna cerkvena dela
izvršil je vže večkrat v popolno zadovolj-
nost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilstveni

kranjski likêr

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Škofijo

Ta specialiteta prve vrste

glede dobrote in vplivanja na prebavne
organe se dobiva pri izdelovalcu in v
vseh boljših specerijah in v kavarneh.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo
na svojo izbornu urejeno podobarsko in
pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa
dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj

za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7, II. dvorišče

Stol
iz trdega lesa, poliran v
orehovi barvi, velja samo
1 goldinar.

Prilagođen od polikliničke direktorije.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52 34

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY

„Crème Venus“
Prostředek k zúšlechťení pleti.
Tekutý pudr „Eugénie“
Červené
tekuté ličidlo „Eugénie“
Pudr „Eugénie“
v bílé, růžové a krémové barvě.
Barva na vlasy
Kavkazská
essenze na kníry.

V. G. RIES
VIDEN
IV. Grosse Neugasse 8

„Crème Venus“ sredstvo za konserviranje polti. Popolnoma neškodljivo sredstvo, ki zabranjuje, da polt ne postane raskava in se ne sveti. Polt postane snežno-bela, nima gub in ostane sveža. „Crème Venus“ nima masčobnih tvarin, ne postane žaltav in se more uporabljati o vsakem poljubnem dnevnem in letnem času. V interesu občinstva je, da natanko pazi na varstveno znamko. Cena 2 gld.

Tekoči pudr „Eugénie“ iz mirtovih cvetov, vlepšavo obrazne barve, katero ohrani cvetočo in mladostno. Da obrazu in tilniku, ramenom in rokam mehkost in mramorju slično čistost, odstranjuje vsako raskavost kože in pege. Cena 2 gld.

Rdeče tekoče ličilo „Eugénie“ popolnoma neškodljivo. Daje licem, ustnom in ušesom lepo naravno tudi pri električni razsvetljavi rožasto bojo in se drži tri dni polti. Cena 1 gld 50 kr.

„Puder Eugénie“ bel, rosa, crème. Prijemlje se kože ne da bi se kaj opazilo in daje polti naravno mehkost in mladostno svežost. Cena 1-20, s čepom 1-50.

„Trioxen“ izbojno sredstvo za rast lasij, jači lasišče in ubranjuje, da se ne napravi prhaj. Cena 1 gld. 60 kr.

„Nigritine Végétale“ barva za lase črna in rujava. Lasje obdrže bojo 6 tednov in je nemogoče razločevati to umetno bojo od naravne. Cena 3 gld. 50 kr.

Tekoče kavkaško mazilo za brke pospešuje njih rast in je konservira. Žigalo pri tem nepotrebno. Daje brkom poljubno obliko. Cena 75 kr.

Edino zalogo za Kranjsko

ima 622 26-17

FRAN STAMPFEL

v Ljubljani,

Kongresni trg „Tonhalle“ Kongresni trg.

V „Katol. Tiskarni“ je izšla 52 strani v 12° obsegajoča knjižica:

Večna luč.

Novela.

Angleški spisal kardinal Wiseman.

Iz nemščine prevel V. Steska.

Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ broš. izvod po 10 kr., karton. po 12 kr.

Po deset izvodov skupaj razpošilja poštine prosto za 1 gld. tudi V. Steska, kapelan v Kočevju.

195 5-2

Začetka aprila t. l. izidejo nove

Šmarnice,

sestavil jih je V. Steska.

Prijateljem lova, lovcev, voznikom in imeteljem konj priporočati je, da ohranijo obuvale suho, konjsko opravo in usnje pri vozovih lično in čedno, uporaba

J. Bendika

v Št. Valentinu

patentovane nepremočne

masti za usnje in likalne tinkture za usnje, maže za konje in kopita.

Vporablja se vse te predmete pri najvišjem dvoru, pri c. in kr. vojašini in največjih obratnih prometih. Dobiva se po vseh avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu Weberu, v Celju pri Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holazeuku in Martineu

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabelim in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepčevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30-29

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: Grečelj, Mardetschlaeger, Mayr in Trnkóczy.

VABILO

rednemu letnemu občnemu zboru

„Posojilnice v Ribnici,

registrovane zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 7. aprila t. l., popoldne ob 4. uri

v društveni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
 2. Odobrenje letnega računa za leto 1894.
 3. Razdelitev čistega dobička.
- Razni predlogi.

Ribnica, dne 26. marca 1895.

Načelstvo.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Frane Brlekner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi cela mašna obleka v najpriljubnejši obliki. 12 24-5

Cerkveni paramenti.

Zajamčeno pristne
sveče iz čebelnega voska
in **zanesljivo pravo vino**

prodaja

ALOJZIJ BADER

lastnik voščarne na par in veleposestnik v Gorici, Primorsko.

Cenike pošilja brezplačno. 170 12-6

Razpis.

Po sklepu deželnega zbora nastaviti sta na novo na Kranjskem

dva živinozdravnika

jeden v Metliki, drugi v Mokronogu. Z vsako teh služb združena je nagrada 300 gld. na leto.

Prosileci za ti službi pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do 15. aprila 1895. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. marca 1895.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnosti in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja
Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepi in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odprè.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1.36, po 55 steklenic gld. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50—18

Pozor!

Protokolirana firma in tovarna za

kandite, bonbone, zaloga refoska, naravnega vina, kognaka in rumkognaka

98 6

na Moravski in v Istri

Frant. Ptašinski

Valaš. Mezerič (Moravsko) via Hullein

Sv. Ivan od Sterne, pošta Visignano (Istra)

priporočila svoje izdelke, posebno iz vina napravljen, popolno naraven kognak in rumkognak za čaj, najboljše zdravilo proti bolestim, mrzlici in influenci, kateri pošilja v posodah državi po pet litrov.

Velečastiti duhovščini računa kognak in vino 20% ceneje.

Ceniki so franko na razpolago.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Weihburggasse. 360 12—10

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske.

Vele- častiti duhov- ščini

usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravilo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena. Na željo vpošijem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebno k pred. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovole vpoštevati moje mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

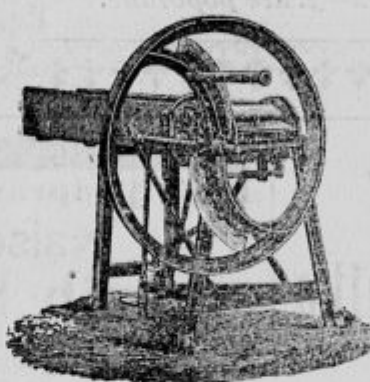
Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejših lijonske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.

Velepoštovanjem

Ana Hofbauer
vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

239

kmetijskih
strojev in orodja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

(52-50)

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

Augustu Kolb, tovarna strojev
Dunaj, II., Pasettistrasse 29—31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Zavarovalna in štedilna banka v Stuttgartu.

(Lebensversicherungs- und Ersparnis-Bank in Stuttgart.)

Ustanovljena 1854. — Pod državnim nadzorstvom.

Ves prebitek pripada zavarovancem.

Prebitek leta 1893: mark 3887417.

Zavarovani kapital	mark 410.000.000—
Bančni fondi	" 115.000.000—
Ekstra rezerve	" 18.000.000—

Najnižje premije. Visoke dividende.

Po planu A. II. 40% od dosmrtna in posebe še 20% od alternativne dopol. premije.
Po planu B. 3% rastoča dividenda od cele premije.

Najugodnejši zavarovalni pogoji. — Gospodom duhovnikom in zdravnikom se dajejo bonifikacije. Banka daje tudi posojila po 4, 4½, 4¾%.

Vsa pojasnila o zavarovalnih in posojilnih zadevah daje radovoljno

R. Rohrmann,

višji nadzornik za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko,
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 19.

Zastopniki na Kranjskem: J. Lininger, trgovec v Ljubljani; Iv. Gruden, umirovljeni c. kr. davkar na Vrhniki; A. Vremšak, občinski tajnik v Kamniku; Fr. Kramer, učitelj v Škofji Loki; Iv. Mali, posojil. tajnik v Kranju; Iv. Pollak, gostilničar v Trzinu; Fr. Jurca, blagajnik v Postojini; J. Kos, gostilničar v Idriji; K. Rosmann, gostilničar v Novem Mestu; Fr. Pleničar, c. kr. kancelist v Trebnjem; Iv. Jerše, not. uradnik v Žužem-berku; Iv. Tausik, not. uradnik v Metliki; Ferd. Štovic, not. uradnik v Ormožju; E. Faber jun., trgovec v Kočevju.

Zastopniki na Štajerskem: J. Cardinal, mestni uradnik v Celju; J. Gspall, urar v Ptuj; J. Bellé, pot. učitelj v Mariboru; I. Simonitsch, trgovec v Radgoni; Jos. A. Černy, trgovec v Gradcu.

Zastopnik v Trstu: Avg. Haas & Co., via St. Nicolo 8.

Zastopnik v Gorli: Fratelli Cossovel.

Zastopnik v Pulju: Evgen Scharff, knjigotrožec, via arsenal.

Zastopnik v Celovcu: Ed. Bartel, agent, Südbahnstrasse 7. 68 6

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

207 (27-1)

priporočajo po najnižji ceni

Zarezane strešnike (Strangfalzziegel)

najboljše in najcenejše kritje.

Mosaik (chamotni) tlak za cerkve, hodnike, trotuarje itd. Priporočalna spričevala o že napravljenih tlakih so na razpolago.

Cevi iz kamenine za vodovode, stranišča itd. **Nasade** za dimnike.

Lončene peči vsake barve. **Štedilna ognjišča.**

Roman in Portland cement.

Opeko, ognju protivno in plošče.

Strešno lepnino (Dachpappe) in **Carbolineum** ter isto tako vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Fr. Pavšner

v Ljubljani, Valvazorjev trg

(nasproti gimnaziju)

priporoča prečastiti duhovščini lastne izdelave

204 3-1

albe iz najfinejšega platna po 14 goldinarjev

koretelje z različnimi čipkami, birete, šmisete, kolárje, ovratnike iz kavčuka, cingule, talarje,

sploh vso duhovniško obleho

iz zanesljivega, trpežnega blaga, po istinito nizki ceni.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni
(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob enem najcenejš, zobe čišče in ohranjuječo sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-17

Zdravnik

191 3-3

Dr. Keribert Borštner

v Sledaliških ulicah hiš. št. 3, 2. nadstropje

oznanja, da ordinuje od zdaj

od 10-11. ure dopoldne in od 2-3. ure popoldne.

Razpis službe.

Na Vrhniki izpraznjena je

služba občinskega tajnika

z letno plačo 550 glđ.

Znanje slovenskega in nemškega jezika v pismu in besedi je pogoj. Ponudbe z dokazili zmožnosti in dosedanjega službovanja

do 15. aprila letos

na županstvo na Vrhniki.

200 3-3

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom **Marijinceljske kapljice.**

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti preobloženem želodcu iz jedilni in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim navódom velja 20 kr., tucat 2 glđ., 3 tucate samo 4 glđ. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy

479 29 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Kašelj odpravite z uporabo slovečih

Kaiser-jevih 594 23-19

prsnih bonbonov

kateri najboljše učinkujejo proti kašlju, hripavosti, prehlajenju in zasilzenju in so najcenejši.

V zavrtkih po 20 kr. dobivajo se v lekarni Vilj. Mayerja „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani, Marijin trg.

Velika zaloga vina.

Antonija Gosar.

V Gorici, Travniki št. 13 I.

priporoča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v resnici **zanesljivo** 81 (16-8)

dobro in naravno
črno vino

Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Vsa naročila, pismena in ustmena, sprejema edino le zgoraj podpisana!

Pokušnja pošilja se prosto.

Naravni istrijski, črni teran.

Ustanovljeno leta 1870.

izdelava perila
za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbni celé oprave za neveste.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od glđ. 1:10 do 2:70
sest „ „ 6:25 „ 15:—

Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od glđ. 1:— do 1:40
sest „ „ 5:75 „ 7:75

Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do glđ. 1:40
sest glđ. 4:50 do glđ. 7:50

Dvanajst ovratnikov
od glđ. 1:80 do 2:20.

Dvanajst manšet
od glđ. 3:30 do 4:60.

12 predlog
(Verhmeden)
od glđ. 3:25 do 5:—

Oskrbni celé oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo jamči tvrdka

J. C Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr. častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja na zahtevo brezplačno. 206 1

Dunajska borza.

Dne 29. marca.			Dne 29. marca.			Kreditne srečke, 100 glđ.		
Skupni državni dolg v notah	101	glđ. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	152	glđ. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	150	—
Skupni državni dolg v srebru	101	40	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	164	75	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	17	50
Avstrijska zlata renta 4%	124	30	Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	197	—	Rudolfove srečke, 10 glđ.	24	50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	20	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	25	Salmove srečke, 40 glđ.	71	—
Ogerska zlata renta 4%	123	90	Tisine srečke 4%, 100 glđ.	153	—	St. Genóis srečke, 40 glđ.	72	75
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	15	Dunavske vravnave srečke 5%	133	75	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	54	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	1054	—	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108	25	Ljubljanske srečke	24	50
Kreditne delnice, 160 glđ.	408	30	Posojilo goriškega mesta	111	25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	172	75
London vista	122	40	4% kranjsko deželno posojilo	99	25	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st.v.	3610	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	80	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	96	Akcije tržaškega Lloyda, 500 glđ.	558	—
20 mark	11	96	Prijoritetsne obveznice državne železnice	224	50	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	110	75
20 frankov (napoleonador)	9	69	„ „ južne železnice 3%	176	75	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	84	50
Italijanski bankovci	46	46	„ „ južne železnice 5%	133	70	Montanska družba avstr. plan.	86	60
C. kr. cekini	5	74	„ „ dolenskih železnice 4%	98	50	Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	168	50
						Papirnih rubljev 100	131	12

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgrube pri třeбанjih, pri iztřeбанju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visoceg obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.